Zihinsel ?maj Netli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Zihinsel ?maj Netli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33598

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu ölçek, bireylerin zihinsel imgelerinin netli?ini ve canl?l???n? de?erlendirmek amac?yla uyarlama yoluyla Türkçe'ye kazand?r?lm??t?r. Zihinsel ?maj Netli?i Ölçe?i, bireylerin zihninde olu?turduklar? görsel canland?rmalar?n kalitesini ve ayr?nt? düzeyini ölçmeye odaklan?r. Ölçek, özellikle dördüncü s?n?f ö?rencilerinin okudu?unu anlama, okuma tutumu ve zihinsel imaj becerileri üzerindeki e?itimsel etkileri inceleyen bir çal??ma kapsam?nda kullan?lm??t?r.

21 maddeden olu?an bu araç, be? seçenekli (0'dan 4'e kadar puanlanan) bir Likert tipi derecelendirme kullan?r. Psikometrik analizler, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile gerçekle?tirilmi? olup, ölçe?in tek faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde ba?ar?l? bir ?ekilde korundu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Zihinsel ?maj Netli?i, Zihinsel ?mgeleme, Okudu?unu Anlama, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Mustafa Kocaarslan, Halil Akyol, Fikret Güne?.

Amaç

Zihinsel ?maj Netli?i Ölçe?i'nin temel amac?, bir bireyin zihninde olu?turdu?u imgelerin veya görsel canland?rmalar?n ne denli canl?, net ve ayr?nt?l? oldu?unu ölçmektir. Bu tür bir ölçüm, bireyin bili?sel süreçlerini ve özellikle okudu?unu anlama gibi görevlerde imgeleme yetene?ini de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, adaptasyon çal??mas?nda, dördüncü s?n?f ö?rencilerinde zihinsel imgeleme ö?retiminin okuma becerileri üzerindeki etkilerini belirlemede bir araç olarak kullan?lm??t?r. Bu ba?lamda, ö?rencilerin zihinsel imaj olu?turma yetene?indeki de?i?imi nicel olarak saptamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel bili?sel yap?lardan biri olan zihinsel imgeleme netli?i yap?s?n? ölçmektedir. Zihinsel imgeleme, d??sal bir uyaran olmaks?z?n zihinde duyusal deneyimlerin yeniden yarat?lmas? yetene?idir. Netlik, bu imgelerin ne kadar canl? ve gerçekçi alg?land???n? ifade eder.

Ölçe?in tek faktörlü yap?s?, adaptasyon çal??mas? s?ras?nda Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)

ARABPSYCHOLOGY.COM

ile test edilmi?tir. Bu tek faktör, kat?l?mc?lar?n zihinsel imaj olu?turma yetene?inin genel bir boyutunu temsil etmektedir ve bireyler aras?ndaki imgeleme becerisi farkl?l?klar?n? saptamak için tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. Elde edilen uyum iyili?i indeksi sonuçlar?, ölçe?in orijinal tek faktörlü yap?s?n?n Türkiye'deki kat?l?mc?lardan olu?an örneklemde ba?ar?yla korundu?unu göstermi?tir.

Bu bulgu, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? zihinsel imaj netli?i yap?s?n? kültürel ve dilsel adaptasyondan sonra da geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in Türk popülasyonunda kullan?labilirli?i aç?s?ndan önemli bir geçerlik kan?t? sunmaktad?r.

Güvenirlik

Sunulan kaynak bilgileri içerisinde Zihinsel ?maj Netli?i Ölçe?i'nin güvenirlik katsay?s?na (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) ili?kin do?rudan bir veri bulunmamaktad?r. Adaptasyon çal??malar?n?n standart prosedürleri göz önüne al?nd???nda, orijinal çal??mada iç tutarl?l?k analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ifade eder; bu nedenle gelecekteki çal??malarda bu ölçe?in iç tutarl?l?k ve test-tekrar test güvenirlik de?erlerinin raporlanmas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin tam olarak anla??lmas? için önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, adaptasyon çal??mas?nda Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemiyle incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin tek bir temel faktör alt?nda topland???n? ve bu yap?n?n istatistiksel olarak iyi bir uyum sergiledi?ini ortaya koymu?tur.

Bu tek faktörlü yap?, ölçe?in, farkl? alt boyutlara ayr?lmaks?z?n, bireyin genel zihinsel imaj netli?i seviyesini ölçtü?ü teorik varsay?m?n? desteklemektedir. Bu analiz, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve adaptasyonun ba?ar?s?n? teyit etmi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 21 maddelik öz bildirim ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: ?lkokul Ö?rencileri

Ya? Grubu: 4. S?n?f ö?rencileri (Genellikle 9-10 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ilkokul dördüncü s?n?f ö?rencilerinden olu?an örneklem.

Test Metodolojisi: Ölçek, be? seçenekli bir Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmaktad?r. Puanlama aral??? 0'dan 4'e kadard?r. Cevap seçenekleri ve kar??l?k gelen puanlar ?unlard?r:

"Çok net: canl?." (**4 puan**)
"Orta derecede net: canl?." (**3 puan**)
"Net de?il ancak tan?nabilir." (**2 puan**)
"Belirsiz ve karanl?k." (**1 puan**)
"Görüntü yok ancak biliniyor." (**0 puan**)

Anahtar Kelimeler

Zihinsel ?mgeleme Canl?l???, Bili?sel Beceri, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, E?itim Ara?t?rmalar?, Tek Faktörlü Yap?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mustafa Kocaarslan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresi: mkocaarslan@bartin.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Mustafa Kocaarslan (Bart?n Üniversitesi, E?itim Fakültesi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in adaptasyon çal??mas? **2017** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Mustafa Kocaarslan ile do?rudan ileti?ime geçilerek temin edilmelidir.

?lgili makalenin ve ölçe?in PDF dosyas? çevrimiçi olarak mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: zihinsel-imaj-netligi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kocaarslan, M., Akyol, H., & Güne?, F. (2017). The impact of teaching mental imagery on reading comprehension, reading attitude, and vividness of mental imagery skills of 4th graders. *Hacettepe*

ARABPSYCHOLOGY.COM

Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 32 (1), 63-80.

Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: efdergi.hacettepe.edu.tr

Zihinsel ?maj Netli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu akademik giri?e esas te?kil eden kaynak içerikte, Zihinsel ?maj Netli?i Ölçe?i'ni olu?turan 21 maddenin tamam? yer almamaktad?r. Maddelerin orijinal metnine ula?mak için ilgili makaleye ve yazar?n ileti?im bilgilerine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM